

Številka: 018-148/2023-3

Datum: 19. 12. 2023

SKLEP

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil (v nadaljevanju: Državna revizijska komisija) je na podlagi 39. in 70. člena Zakona o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (Uradni list RS, št. 43/2011 in spremembe; v nadaljevanju: ZPVPJN), v senatu Aleksandra Petrovčiča kot predsednika senata ter mag. Zlate Jerman in dr. Mateje Škabar kot članic senata, v postopku pravnega varstva pri oddaji javnega naročila »*Gasilni aparati in gasilska oprema*« za sklop 2, na podlagi zahtevka za revizijo, ki ga je vložil vlagatelj GALLUS SM proizvodnja, servis in trgovina d.o.o., Novomeška cesta 17, Šentjernej (v nadaljevanju: vlagatelj), zoper ravnanje naročnika Republika Slovenija, Ministrstvo za obrambo, Vojkova cesta 55, Ljubljana (v nadaljevanju: naročnik), 19. 12. 2023

odločila:

1. Zahtevak za revizijo se zavrne kot neutemeljen.
2. Zahteva vlagatelja za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva se zavrne.

Obrazložitev:

Naročnik je obvestilo o javnem naročilu »Gasilni aparati in gasilska oprema«, ki ga oddaja po postopku naročila male vrednosti, razdeljenega na 3 sklope, objavil na portalu javnih naročil dne 19. 9. 2023, pod št. objave JN006081/2023-W01.

Dne 3. 11. 2023 je naročnik na portalu javnih naročil objavil odločitev o oddaji naročila MORS 177/2023 – JNMV, št. 430-217/2023-10, s katero je javno naročilo za sklop 2 oddal ponudniku WEBO.SI, zaščitna oprema in ekologija, d.o.o., Pod Hruševco 44G, Vrhnika (v nadaljevanju: izbrani ponudnik), ki je skladno z odločitvijo naročnika edini oddal dopustno ponudbo, medtem ko je ponudbo vlagatelja zavrnil kot nedopustno iz razloga, ker naj bi ponudil hidrantni nastavek z dvema C spojka (2C) in ne hidrantni nastavek z dvema B spojka (2B), kot je to zahteval naročnik.

Zoper navedeno odločitev je vlagatelj dne 9. 11. 2023 vložil zahtevak za revizijo, v katerem predlaga, da se zahtevku za revizijo ugodi in razveljavi odločitev o oddaji javnega naročila za

sklop 2 tako, da se ugotovi ponudba vlagatelja kot dopustna, v nasprotnem primeru pa se postopek javnega naročila vrne v fazo ponovnega pregleda in ocenjevanja ponudb ter se ugotovi ponudba izbranega ponudnika za sklop 2 kot nedopustna. Vlagatelj zahteva tudi povrnitev stroškov postopka pravnega varstva.

Naročnik je dne 14. 11. 2023 s sklepom št. 430-497/2023-2 zadržal postopek oddaje javnega naročila do odločitve Državne revizijske komisije glede vloženega zahtevka za revizijo.

Izbrani ponudnik se je z vlogo z dne 16. 11. 2023 opredelil do revizijskih navedb in pojasnil ustreznost ponujenega blaga.

Naročnik je dne 23. 11. 2023 sprejel Odločitev o zahtevku za revizijo št. 430-497/2023-5, in kot neutemeljenega zavrnil vlagateljev zahtevek za revizijo, hkrati pa je zavrnil tudi njegov zahtevek za povrnitev stroškov postopka pravnega varstva.

Dne 28. 11. 2023 je naročnik Državni revizijski komisiji odstopil dokumentacijo iz postopka oddaje javnega naročila in predrevizijskega postopka.

Državna revizijska komisija je po prejemu zahtevka za revizijo opravila predhodni preizkus v skladu z 31. členom ZPVPJN in ugotovila, da zahtevek za revizijo izpolnjuje vse pogoje iz prvega odstavka 31. člena ZPVPJN in zahtevek za revizijo sprejela v obravnavo.

Po pregledu posredovane dokumentacije ter preučitvi navedb vlagatelja, izbranega ponudnika in naročnika je Državna revizijska komisija na podlagi razlogov, navedenih v nadaljevanju, odločila, kot izhaja iz izreka tega sklepa.

I. Glede dopustnosti vlagateljeve ponudbe

Med vlagateljem in naročnikom je spor, ali je naročnik ravnal pravilno, ko je ponudbo vlagatelja v sklopu 2 označil kot nedopustno in jo s tem izločil iz nadaljnega postopka javnega naročanja.

V zahtevku za revizijo vlagatelj navaja, da je naročnik zmotno označil njegovo ponudbo kot nedopustno, ker naj bi ugotovil, da je pri postavki 14 v sklopu 2, ki se nanaša na hidrantni nastavek za podzemni hidrant, ponudil takšnega, ki ne izpolnjuje naročnikovih zahtev, saj naj bi ponudil hidrantni nastavek z dvema C spojka namesto z zahtevanima dvema B spojka. Dalje navaja, da naj bi iz predložene ponudbe in priloge št. 14 nedvoumno izhajalo, da je edini hidrantni nastavek, ki je skladen z DIN standardom, takšen z dvema B spojka, zaradi česar bi naročnik moral ugotoviti, da gre pri vlagateljevi ponudbi za očitno pisno napako, k odpravi katere bi ga naročnik lahko pozval. Vlagatelj še dodaja, da je tudi pri pripravi predračuna, kar je razvidno iz obrazca Predračun enostavni, upošteval artikel z dvema B spojka.

V obrazložitvi odločitve o zahtevku za revizijo naročnik zavrača navedbo vlagatelja, da je pri pripravi ponudbe napravil očitno napako, k odpravi katere bi ga lahko pozval. Iz predložene ponudbe in tehnične dokumentacije namreč izhaja, da ima ponujeni hidrantni nastavek dve C spojki, kar je razvidno tako iz izpolnjene priloge B tehnične dokumentacije za sklop 2 pod zaporedno številko 14, kakor tudi iz priloženega kataloga. Vlagatelj je sporni podatek identično zapisal na treh mestih v dveh ponudbenih dokumentih, zaradi česar po mnenju naročnika skladno s stališčem Državne revizijske komisije takšnih zapisov ne more opredeliti kot očine napake, saj je očitna napaka le tista, ki jo je mogoče zaznati na prvi pogled, ne pa šele z dodatnim pojasnjevanjem.

Dopustna ponudba je ponudba, ki jo predloži ponudnik, za katerega ne obstajajo razlogi za izključitev in ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje, njegova ponudba ustreza potrebam in zahtevam naročnika, določenim v tehničnih specifikacijah in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, je prispela pravočasno, pri njej ni dokazano nedovoljeno dogovarjanje ali korupcija, naročnik je ni ocenil za neobičajno nizko in cena ne presega zagotovljenih sredstev naročnika (29. točka prvega odstavka 2. člena (Uradni list RS; št. 91/2015 s spremembami; v nadaljevanju: ZJN-3)).

Skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 sme naročnik javno naročilo oddati le ponudniku, čigar ponudba je dopustna. Naročnik namreč skladno s prvim odstavkom 89. člena ZJN-3 (pregled in ocenjevanje ponudb ter način oddaje javnega naročila) odda javno naročilo na podlagi meril, potem ko preveri, da so izpolnjeni naslednji pogoji: a) ponudba je skladna z zahtevami in pogoji, določenimi v obvestilu o javnem naročilu in v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila, po potrebi ob upoštevanju variant iz 72. člena ZJN-3, in b) ponudbo je oddal ponudnik, pri katerem ne obstajajo razlogi za izključitev iz 75. člena ZJN-3 in izpolnjuje pogoje za sodelovanje ter pravila in merila iz 82. in 83. člena ZJN-3, če so bila določena.

Ena od predpostavk dopustne ponudbe je tudi njena ocena skladnosti z zahtevami naročnika, opredeljenimi v tehničnih specifikacijah. Naročnik v dokumentaciji v zvezi z oddajo javnega naročila navede tehnične specifikacije (prim. prvi odstavek 68. člena ZJN-3), ki jih oblikuje ob upoštevanju določb 68. člena ZJN-3. S tehničnimi specifikacijami naročnik opiše predmet javnega naročanja oziroma točno opredeli zahtevane lastnosti predmeta javnega naročila, kot npr. način delovanja in uporabe, stopnjo kakovosti, uporabljene materiale, dimenzije, tehnične parametre, proizvodne postopke, okoljske lastnosti, stopnjo varnosti itd.

Naročnik je v dokumentaciji v zvezi z oddajo predmetnega javnega naročila (v nadaljevanju tudi: razpisna dokumentacija), v poglavju V. Tehnične specifikacije, v podpoglavju 1 – Splošno, med drugim določil, da se bo v primeru, če ponujeno blago ne bo ustrezalo minimalnim tehničnim in drugim zahtevam naročnika, takšno ponudbo izločilo. Naročnik je v prilogi B, ki se nanaša na tehnične specifikacije naročnika za sklop 2, pod zaporedno št. 14 v stolpcu »*Tehnični opis/tehnične zahteve naročnika*« zahteval »*Hidrantni nastavek za podzemni hidrant, hidrantni nastavek DN 2B, DIN 14375*«.

Iz citiranega dela dokumentacije v zvezi z oddajo javnega naročila izhaja naročnikova zahteva, da ponudniki ponudijo hidrantni nastavek z dvema B spojkama, kar med strankama tudi ni sporno.

Na podlagi vpogleda v ponudbo vlagatelja Državna revizijska komisija ugotavlja, da je le-ta v prilogi B, ki se nanaša na tehnične specifikacije javnega naročila, za sklop 2 pod zaporedno št. 14 v stolpec »*Proizvajalec in tip ponujenega blaga*« vpisal: »*TKW ... Hid. Nastavek DN80/2C 401021*«, v stolpec »*odgovor ponudnika o izpolnjevanju zahteve (številčni podatek, opis, potrdilo, certifikat, izjava, ...)*« pa je vpisal: »*Hid. Nastavek za podzemni hidrant proizvajalca TKW Nemčija. Dolžine cca. 110 cm, z dvema C spojkama in nameščenimi spojkami po DIN. Odpiranje na ventile.*« Iz predložene tehnične listine proizvajalca TKW, katero je za sklop 2 pod zaporedno št. 14 predložil vlagatelj, je kot ponujeni artikel z rdečim krogom označen hidrantni nastavek s številko 401021, ki ima C spojki. Hidrantni nastavek s številko 401041, ki ustreza standardu DIN 14375 z B spojkama, na predloženem tehničnem listu ni označen z rdečim krogom, niti ni označen na kateri drug način. Na tehničnem listu ni zneskov za posamezen hidrantni nastavek. Iz obrazca »*Predračun enostavni*« za sklop 2 pod zaporedno številko 14, ki ga je predložil vlagatelj, je zapisana cena 125,00 EUR brez DDV za kos, vendar ni specificirano, ali gre za hidrantni nastavek s C ali z B spojkama.

Po presoji Državne revizijske komisije iz izpostavljenega dela vlagateljeve ponudbe, kot je to pravilno ugotovil tudi naročnik, izhaja, da je vlagatelj ponudil hidrantni nastavek z dvema C spojka (2C), zaradi česar ni mogoče ugotoviti, da gre za očitno napako, ki bi jo naročnik lahko odpravil.

Naročnik lahko, v kolikor so ali se zdijo informacije ali dokumentacija, ki jih morajo predložiti gospodarski subjekti, nepopolne ali napačne, oziroma če posamezni dokumenti manjkajo, v skladu s petim odstavkom 89. člena ZJN-3, zahteva, da gospodarski subjekti v ustreznem roku predložijo manjkajoče dokumente ali dopolnijo, popravijo ali pojasnijo ustrezne informacije ali dokumentacijo, pod pogojem, da je takšna zahteva popolnoma skladna z načeloma enake obravnave ponudnikov in transparentnosti. Ista določba ZJN-3 med drugim določa tudi, da naročnik od gospodarskega subjekta zahteva dopolnitev, popravek, spremembo ali pojasnilo njegove ponudbe le, kadar določenega dejstva ne more preveriti sam ter da se lahko predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj je pred iztekom roka, določenega za predložitev prijave ali ponudbe, mogoče objektivno preveriti. Če gospodarski subjekt ne predloži manjkajočega dokumenta ali ne dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacije, mora naročnik gospodarski subjekt izključiti. Očitne ali nebistvene napake naročnik lahko spregleda.

ZJN-3 v petem odstavku 89. člena torej dopušča naročniku, da v primeru, če so ali se zdijo informacije ali dokumentacija nepopolne ali napačne oz. če posamezni dokumenti manjkajo, zahteva, da jih ponudnik v ustreznem roku predloži ali dopolni, popravi ali pojasni ustrezne informacije ali dokumentacijo, vendar je takšna zahteva dopustna (le) pod pogojem, da je popolnoma skladna z načelom enakopravne obravnave ponudnikov in načelom transparentnosti in da se predložitev manjkajočega dokumenta ali dopolnitev, popravek ali pojasnilo informacije ali dokumentacije nanaša izključno na takšne elemente ponudbe, katerih obstoj pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudbe, je mogoče objektivno preveriti. Da je poprava oz. dopolnitev podatkov iz ponudbene dokumentacije možna, vendar v omejenem obsegu in pod pogojem, da gre za takšne elemente oz. podatke, katerih obstoj je pred iztekom roka, določenega za predložitev ponudb, mogoče objektivno preveriti, izhaja tudi iz prakse Sodišča EU (npr. v zadevi C-336/12, točka 39).

Na podlagi navedenega Državna revizijska komisija v delu, ki se nanaša na možnost pozivanja naročnika, da bi vlagatelj popravil ponudbo, ker naj bi pri pripravi le-te storil očitno pisno napako, pojasnjuje, da je pozivanje k odpravi napake možnost (diskrecijska pravica), ki jo ima naročnik, katero pa, kadar jo uporabi, mora uporabiti skladno z že zapisanim načelom enakopravne obravnave ponudnikov in načelom transparentnosti. V konkretnem primeru je naročnik v razpisni dokumentaciji predvidel možnost pozivanja k odpravi napak v ponudbi ponudnikov skladno s petim in šestim odstavkom 89. člena ZJN-3.

Vendar pa se izpostavljene navedbe vlagatelja nanašajo na vprašanje pojasnjevanja in dopolnjevanja ponudb v delu, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila. Posledično za presojno izpostavljenih navedb ni relevanten peti odstavek 89. člena ZJN-3, kot to zmotno meni vlagatelj, pač pa šesti odstavek 89. člena ZJN-3. Ta določa, da ponudnik ne sme dopolnjevati ali popravljati (med drugim) tistega dela ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, razen kadar gre za popravek ali dopolnitev očitne napake, če zaradi tega popravka ali dopolnitve ni dejansko predlagana nova ponudba.

Iz izpostavljene določbe izhaja, da morata biti za dopustitev dopolnitve oz. popravka ponudbe v delu, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, kumulativno izpolnjena dva pogoja: ugotovljena mora biti napaka v ponudbi, ki je očitna, obenem pa poprava ali dopolnitev

ponudbe v delu očitne napake ne sme povzročiti spremembe ponudbe na način, da bi bila zaradi tega dejansko predlagana nova ponudba.

Državna revizijska komisija je že večkrat (npr. odločitve v zadevah, št. 018-194/2018, 018-165/2020, 018-046/2021 in 018-027/2023) zavzela stališče, da je potrebno očitnost napake presojati z vidika možnosti njenega odkritja oz. ugotovitve. Napaka je očitna le, če jo je v objektivnem smislu moč zaznati na prvi pogled (prima facie), kar pomeni, da jo je mogoče ugotoviti neposredno, ne pa šele z dodatnim pojasnjevanjem posameznih okoliščin stanja oz. s preverjanjem pravilnosti le-tega, poleg tega mora biti pravilen podatek naročniku znan (posledično pa tudi na objektivni ravni preverljiv) že ob ugotovitvi očitne napake. Za opredelitev pomanjkljivosti v ponudbi za očitno napako morata tako biti izpolnjena dva pogoja, in sicer, da jo je mogoče zaznati na prvi pogled in da je naročniku pravilen podatek znan. Nič od navedenega pa ni mogoče trditi pri predloženi ponudbi vlagatelja.

Državna revizijska komisija na podlagi vpogleda v razpisno dokumentacijo ter ponudbo vlagatelja ugotavlja in hkrati pritrjuje naročniku, da v konkretnem primeru ne gre za očitno napako v izpostavljenem delu ponudbe vlagatelja. Kot je to ugotovil naročnik, je vlagatelj na treh mestih ponudbe v dveh različnih dokumentih zapisal identično oznako ponujenega hidrantnega nastavka, in sicer hidrantni nastavek št. 401021, ki ima dve C spojki. Upošteva je navedeno in upošteva je, da iz nobenega dela ponudbe ne izhaja, da je vlagatelj ponudil hidrantni nastavek z dvema B spojkama, ni mogoče pritrčiti vlagatelju, da gre zgolj za očitno napako, katero je mogoče zaznati na prvi pogled in da je naročniku znan pravilen podatek o tem, kakšen hidrant je vlagatelj ponudil. Vlagatelju tudi ni mogoče slediti v tem, da gre za očitno napako tudi zato, ker je skladno s standardom DIN 14375 edini mogoč hidrantni nastavek z dvema B spojkama, saj nikjer iz njegove ponudbe ne izhaja, da je vlagatelj ponudil takšen hidrantni nastavek, ki ustreza standardu DIN 14375. Tudi sicer pa od naročnika ni mogoče pričakovati, da bo ugibal ali ponudnik ponuja predmet skladen z DIN standardom ali skladen z njegovimi zahtevami, ob tem, da vlagatelj v ponudbi jasno označi (z rdečim krogom), da ponuja hidrantni nastavek s C spojkami. Ugibanje naročnika, da je vlagatelj ponudil predmet skladen z DIN standardom, bi v tem smislu pomenilo, da bi bil naročnik tisti, ki bi oblikoval ponudbeno voljo namesto ponudnika, hkrati pa bi to pomenilo kršitev načela enakopravne obravnave ponudnikov.

Že iz razloga, ker se ugotovljena pomanjkljivost nanaša na del vlagateljeve ponudbe, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, vlagatelj pa z navedbo o obstoju očitne napake ni uspel, je treba ugotoviti, da naročniku v konkretnem primeru ni mogoče očitati kršitev, ko vlagatelja (v delu ugotovljene pomanjkljivosti) ni pozival na popravke oz. dopolnitev ponudbe, saj za takšno ravnanje naročnik nima podlage (smiselno prim. odločitev Državne revizijske komisije v zadevah št. 018-131/2022 in 018-106/2023). V konkretnem primeru bi bilo (za odpravo ugotovljene pomanjkljivosti) potrebno ponudbo dopolniti v delu, ki se veže na tehnične specifikacije predmeta javnega naročila, kar pa – ob dejstvu, da obstoj očitne napake ni bil ugotovljen – glede na določbe šestega odstavka 89. člena ZJN-3, ne bi bilo dopustno, hkrati pa bi bilo v nasprotju tudi z načelom enakopravne obravnave ponudnikov (7. člen ZJN-3) in načelom transparentnosti javnega naročanja (6. člen ZJN-3) (prim. odločitev Državne revizijske komisije v zadevi št. 018-151/2019).

Ker so torej navedbe vlagatelja v ponudbi glede predloženega hidrantnega nastavka kot o očitni napaki neutemeljene, se nadalje ni mogoče strinjati z revizijsko navedbo o tem, da bi moral naročnik vlagatelja pozivati na dopolnitev ponudbe z dodatno tehnično dokumentacijo, saj bi takšno ravnanje naročnika predstavljalo kršitev šestega odstavka 89. člena ZJN-3.

Na podlagi zapisanega Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelju ni uspelo dokazati, da je v ponudbi, v stolpcu 14 za sklop 2 le-ta storil očitno napako, prav tako pa vlagatelj ni uspel

dokazati, da je naročnik njegovo ponudbo neupravičeno označil kot nedopustno, saj iz ponudbe jasno izhaja, da je vlagatelj ponudil hidrantni nastavek z dvema C spojkama namesto z v razpisni dokumentaciji zahtevanima dvema B spojkama.

II. Glede nedopustnosti ponudbe izbranega ponudnika

Vlagatelj v zahtevku za revizijo nadalje izpostavlja, da obstaja utemeljen sum, da je ponudba izbranega ponudnika v sklopu 2 nedopustna. Kot razlog navaja očitno odstopanje cene za artikel pod zaporedno številko 10, ki se nanaša na »*tlačno B-cev, 75 mm, 60m, brez spojk, na kolutu*« (v nadaljevanju: sporni artikel), saj naj bi ponujena cena izbranega ponudnika za sporni artikel znašala 105,88 EUR/kos, vlagatelj pa naj bi sporni artikel ponudil po ceni 240,00 EUR/kos, kar po njegovem mnenju predstavlja odstopanje med ponujenima cenama za več kot 50 odstotkov. Vlagatelj naj bi na podlagi preverjanja cen pri nekaterih proizvajalcih spornega artikla ugotovil, da so cene proizvajalcev višje od cene, ki jo je izbrani ponudnik ponudil za sporni artikel. Vlagatelj dvomi, da je izbrani ponudnik ponudil ustrezno cev, še posebej, če primerja ceni za cevi pod zaporednima številčkama 8 in 9, kateri sta manjšega premera od spornega artikla, ponujeni ceni izbranega ponudnika pa sta za obe cevi za več kot 50 odstotkov višji od spornega artikla. Vlagatelj naročnika poziva k ponovni preveritvi ustreznosti ponujenega blaga izbranega ponudnika ter k preveritvi, ali gre za neobičajno nizko ceno za sporni artikel.

Naročnik je v odločitvi o zahtevku za revizijo pojasnil, da v skladu z določbami 86. člena ZJN-3 niso bili izkazani pogoji, da bi naročnik moral preveriti, ali gre za neobičajno nizko ponudbo, kakor tudi, da je v skladu s prakso Državne revizijske komisije za presojo neobičajno nizke cene ponudbe ključna končna ponudbena vrednost, ne vrednost posameznih postavk, saj je višina letih stvar poslovne politike posameznega ponudnika. Prav tako iz ponudbe izhaja, da je ponudnik ponudil tehnično ustrezno blago.

V vlogi, ki jo je izbrani ponudnik poslal dne 16. 11. 2023 in s katero se je izjasnil o navedbah vlagatelja v zahtevku za revizijo, le-ta nasprotuje navedbam vlagatelja o neustreznosti spornega artikla, hkrati pa prilaga dokazila, ki še dodatno potrjujejo, da je izbrani ponudnik ponudil tehnično ustrezno blago.

Državna revizijska komisija v zvezi z revizijskimi navedbami glede domnevno neobičajno nizke cene za ponujen sporni artikel izpostavlja, da je v svojih odločitvah (npr. v zadevah št. 018-110/2018, 018-032/2021, 018-017/2023 in 018-120/2023), že večkrat zapisala, da je zahtevek za revizijo namenjen zatrjevanju kršitev, ki naj bi jih v postopku oddaje javnega naročila domnevno storil naročnik, v ta namen pa ZPVPJN od vlagatelja zahteva aktivno vlogo pri navajanju (pravno relevantnih) dejstev in predlaganju (pravno relevantnih) dokazov. Ker ZPVPJN v drugem odstavku 15. člena določa le, da mora vlagatelj v zahtevku za revizijo navesti očitane kršitve ter dejstva in dokaze, s katerimi se kršitve dokazujejo, je potrebno zahteve v zvezi z zatrjevanjem kršitev in dejstev ter njihovega dokazovanja poiskati v Zakonu o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 26/99 in sprem.; v nadaljevanju: ZPP), katerega določbe se na podlagi prvega odstavka 13. člena ZPVPJN v predrevizijskem, revizijskem in pritožbenem postopku uporabljajo glede vprašanj, ki jih ZPVPJN ne ureja. Razpravno načelo, določeno v 7. členu ZPP, od strank zahteva, da navedejo vsa dejstva, na katera opirajo svoje zahtevke, in predlagajo dokaze, s katerimi se ta dejstva dokazujejo. Skladno z 212. členom ZPP pa mora vsaka stranka navesti dejstva in predlagati dokaze, na katere opira svoj zahtevek ali s katerimi izpodbija navedbe in dokaze nasprotnika. Iz navedenih določb ZPP izhaja t.i. trditveno-dokazno breme, ki pomeni dolžnost tožnika, da jasno, določno in konkretno navede dejstva, na katera opira tožbeni zahtevek (trditveno breme) in zanje predlaga dokaze, ki naj resničnost zatrjevanih dejstev potrdijo (dokazno breme).

Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj dvomov o tem, da cev, ki jo je ponudil izbrani ponudnik, ni skladna z zahtevami naročnika, ni dovolj konkretiziral, kakor tudi ni konkretiziral, katere konkretne naročnikove zahteve naj ne bi izpolnjevala ponujena cev. Ne glede na navedeno pa gre še dodati, da iz ponudbe izbranega ponudnika (kar je izbrani ponudnik dodatno potrdil z dokazili, predloženimi vlogi z dne 16. 11. 2023) izhaja, da je izbrani ponudnik v sklopu 2 pod zaporedno številko 10 ponudil tlačno B-cev, premera 75 mm, dolžine 60 m, brez sponk, na kolutu, kakor je bilo zahtevano v razpisni dokumentaciji – torej blago, skladno z zahtevami naročnika.

Vlagatelj zgolj navaja domnevne odstotkovne razlike v ceni med spornim artiklom izbranega ponudnika in cevjo v sklopu 2 pod zaporedno številko 10, ki jo je ponudil vlagatelj, kakor tudi cene, ki jih je vlagatelj ponudil za sklop 2 pri postavkah št. 8, 9 in 10, pri čemer naj bi bila cena za sporni artikel pod zaporedno številko 10 neobičajno nizka, saj gre glede na premer za večjo cev, katero je izbrani ponudnik ponudil po vsaj 50 % nižji ceni kot cevi pod zaporedno številko 8 in 9, ki sta manjšega premera kot sporni artikel, posledično pa naj bi bili cenejši, saj naj bi zanj potreboval manj materiala.

Navedbe vlagatelja o domnevni neobičajno nizki ceni za sporni artikel so nekonkretizirane, pavšalne in nedokazane, temelječe predvsem na domnevah, kakšne cene bi moral v svoji ponudbi določiti izbrani ponudnik glede na cene, ki naj bi jih ponujali drugi proizvajalci oz. primerljivo glede na cene z drugimi podobnimi ponujenimi artikli v ponudbi, kot npr. cevi enake dolžine vendar manjšega premera. Državna revizijska komisija ugotavlja, da vlagatelj v obravnavanem delu svojega trditvenega (še manj pa dokaznega) bremena ni izpolnil, saj ni navedel (niti izkazal) nobenih pravno relevantnih dejstev, prav tako pa ni za svoje domneve predložil nobenih dokazil, ki bi omogočala zaključek o tem, da je ponudba izbranega ponudnika neobičajno nizka. Zaradi navedenega Državna revizijska komisija navedb glede neobičajno nizke cene spornega artikla vsebinsko ni obravnavala.

Ne glede na navedeno pa gre še dodati, da zaključek o neobičajno nizki ponudbi glede na cene na trgu po presoji Državne revizijske komisije ne more temeljiti zgolj na primerjavi ponudbenih vrednosti dveh ponudb, saj je lahko nižja ponudbena vrednost ene ponudbe posledica konkurenčnih prednosti ponudnika z nižjo ponudbeno ceno v primerjavi s ponudnikom z višjo ponudbeno ceno. Vlagatelj prav tako ne more utemeljiti navedb o neobičajno nizki ponudbi izbranega ponudnika s sklicevanjem na ponudbene cene izbranega ponudnika za nekatere postavke ponudbenega predračuna (znesek pri postavkah 8 in 9 glede na znesek pri postavki 10 v sklopu 2). Kot je Državna revizijska komisija zapisala že v več svojih odločitvah (prim. v zadevah št. 018-309/2013, 018-156/2016, 018-168/2017, 018-73/2020), se neobičajno nizka ponudba ne presoja glede na cene posameznih postavk, ampak je ključna končna ponudbena cena, medtem ko je podrobnejša struktura posameznih postavk znotraj te načeloma stvar poslovne politike posameznega konkurenta na relevantnem trgu. Osrednji namen instituta neobičajno nizke ponudbe namreč ni neposredno v višini cene oziroma celo višini cen zgolj nekaterih postavk znotraj skupne cene, pač pa v vprašanju, ali je možno konkretno javno naročilo izvesti za ponujeno ceno. Zato v obravnavanem primeru ne more biti ključno, kakšno ponudbeno ceno je izbrani ponudnik ponudil za cevi pod zaporednimi številkami 8, 9 in 10 v sklopu 2. Ob tem je potrebno poudariti, da je vlagatelj v sklopu 2 ponudil nižjo ponudbeno ceno od izbranega ponudnika.

Na podlagi zgoraj navedenega Državna revizijska komisija zaključuje, da vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel izkazati kršitev naročnika, zatrjevanih v zahtevku za revizijo, zaradi česar je na podlagi prve alineje prvega odstavka 39. člena ZPVPJN vlagateljev zahtevek za revizijo zavrnila kot neutemeljen.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 1. točke izreka tega sklepa.

Vlagatelj uveljavlja tudi povračilo stroškov, nastalih v postopku pravnega varstva. Vlagatelj z zahtevkom za revizijo ni uspel, povrnitev stroškov pa je odvisna od utemeljenosti zahtevka za revizijo, zato je Državna revizijska komisija, upoštevajoč tretji odstavek 70. člena ZPVPJN, njegovo zahtevo za povrnitev stroškov zavrnila.

S tem je utemeljena odločitev Državne revizijske komisije iz 2. točke izreka tega sklepa.

Pravni pouk:

Upravni spor zoper to odločitev ni dovoljen.

Predsednik senata:

Aleksander Petrovčič, univ. dipl. ekon.,
član Državne revizijske komisije

Vročiti:

- vlagatelj,
- naročnik,
- izbrani ponudnik,
- RS MJU.

Vložiti:

- v spis zadeve.